

Almanya ve Rusya'nın Birinci Dünya Savaşı Öncesi Politikalarının Korkak Tavuk Modellemesi Kapsamında İncelenmesi ve Avrupa Güvenlik Mimarisine Etkisinin Analizi

Examination of Germany and Russia's Pre-World War I Policies in the Scope of Cowardly Chicken Modeling and Analysis of the Impact of European Security Architecture

Serhat GÜZEL*

* Doktora Öğrencisi, Milli Savunma Üniversitesi Atatürk Stratejik Araştırmalar Enstitüsü.

E-mail: serhatguzel001@gmail.com

 ORCID: orcid.org/0000-0001-6569-9041

Öz

19'uncu yüzyıl (19. YY.) Büyük Fransız Devrimi'nden sonra sanayileşmenin muazzam bir ivme yakaladığı, sömürge arayışlarının etkili olduğu ve milliyetçilik düşüncesinin ön plana çıktığı bir dönem olmuştur. Bu yüzyılda Rusya ve Almanya, Avrupa Güvenlik Mimarisi kapsamında önemli olay ve olguların yaşandığı iki devlet olma özelliğine sahiptir. Özellikle 19. YY.'da Rusya'nın yayılmacı bir politika takip etmesi, Almanya'nın ise Alman Birliğini kurmadan önce ve kurduktan sonra yürüttüğü stratejiler önem arz etmektedir. Çalışmamızda Almanya ve Rusya'nın 1870 yılından itibaren uygulamış oldukları siyasi hamlelerin Birinci Dünya Savaşı'nın (1.DS.) sona ermesine kadar olan süreç değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Almanya'nın Otto Von Bismarck önderliğinde 19.YY. sonuna kadar sürdürdüğü yönetim dahilinde uyguladığı savaşın dışında kalma politikası, 20'nci (20. YY.) yüzyıla girildiği dönemlerde tersine işlemeye başlamıştır. Rusya'nın ise bir müttefik bulma çabaları İngiltere ve Fransa'nın 20.YY. başına kadarki durumları yüzünden Almanya ile ilişkileri sürdürme zorunluluğuna dönüşmüştür. Ancak süreç içerisinde yaşanan gelişmeler iki devletin 1.DS.'na rakip olarak girmelerine sebebiyet vermiştir. Nitekim iki devlet savaşın sonunda beklemedikleri sonuçlarla karşılaşmıştır. Çalışmanın amacı; Birinci Dünya Savaşı öncesinde Almanya ve Rusya'nın takip ettiği politika ve stratejilerini analiz etmek ve her iki devletin rakip olarak girdikleri Birinci Dünya Savaşı'nın sonucunda farklı dinamiklerden dolayı amaçladıkları hedeflere ulaşamamalarını Thomas C. Schelling'in Korkak Tavuk Oyunu modellemesi kapsamında incelemektir. Çalışmada retrospektif analize tabi tutulan iki devletin 1.DS.'ni kaybetmesi ve Avrupa Güvenlik Mimarisine etkileri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Çalışmada nitel analiz yöntemi kullanılmış olup konuyla ilgili çeşitli akademik tezler, makaleler ve kitaplar araştırma sürecine dahil edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Almanya, Avrupa, Güvenlik, Korkak Tavuk Modellemesi, Rusya.

Abstract

19th century After the great French Revolution, industrialization it was a period in which the search for colonies gained momentum, the search for colonies was effective and the idea of nationalism came to the fore. In this century, Russia and Germany have the distinction of being the two states where important events and phenomena took place within the scope of the European Security Architecture. Especially in the 19th century, Russia's following an expansionist policy and Germany's strategies before and after establishing the German Union are important. In our study, the process of the political moves of Germany and Russia since 1870 until the end of the First World War will be evaluated. 19th century under the leadership of Germany's Otto Von Bismarck. The policy of staying out of the war, which he implemented within the administration he could maintain until the end, started to operate in reverse in the 20th century (20th century). Russia's efforts to find an ally, England and France's 20th century. It has become an obligation to maintain relations with Germany due to the situation until the beginning. However, the developments in the process caused the two states to enter the 1.DS. As a matter of fact, the two states faced unexpected results at the end of the war. Purpose of the study; The aim is to analyze the policies and strategies followed by Germany and Russia before the First World War and to examine the failure of both states to achieve their goals due to different dynamics as a result of the First World War, in which they entered as rivals, within the scope of Thomas C. Schelling's Cowardly Chicken Game modeling. In the study, the loss of the 1DS and its effects on the European Security Architecture were tried to be revealed by the two states that were subjected to retrospective analysis. In the study, basic analysis skill was used and various academic theses, articles and books on the subject were included in the research process.

Keywords: Cowardly Chicken Modelling, Europe, Germany, Russia, Security.

To Cite This Article/Bu Makaleye Atf İçin: Güzel, S. (2023). Almanya ve Rusya'nın Birinci Dünya Savaşı Öncesi Politikalarının Korkak Tavuk Modellemesi Kapsamında İncelenmesi ve Avrupa Güvenlik Mimarisine Etkisinin Analizi. *Journal of Diplomatic Research*, 5(1),

Giriş

“Bütün silahlanmış kitlelerin savaşa girmek için hazır olması karşısında, en belirleyici nitelikteki bir savaştan başka çeşit bir savaş düşünülemez. Öyle bir savaş ki, uzun bir zaman için Avrupa devletlerinin ve özellikle Rusya ve Almanya'nın gelecekteki göreceli politik pozisyonlarını belirlesin...”

Obruchev Memorandumu

Tarihsel süreç içerisinde yaşanan olay ve olguların sebepsiz, tarihsel bir arka planı olmadan ve belirli bir zemin kazanmadan ortaya çıktığını söylemek güçtür. Öyle ki bu konuda yapılacak olan analizlerin derinlemesine ve retrospektif bir açıdan yapılmaması ele alınan konuların indirgemeci bir şekilde değerlendirilmesine neden olacaktır. Çalışmamızda analize tabi tutulacak olan iki devlet olan Almanya ve Rusya'nın katıldığı 1.DS. öncesi durumlarının da ayrıntılı bir şekilde ele alınması gerekmektedir. Bu bağlamda özellikle 1871 yılında kurulan Alman Birliği'nin tarihsel süreç içerisinde önemli bir yeri bulunmaktadır.

1789 yılında Büyük Fransız Devrimi'nin gerçekleşmesi ile Avrupa topraklarında derin izler bırakan bir süreç başlamıştır. Fransa'nın kıta üzerindeki politikalarının mimarı olan Napolyon Bonapart'a karşı diğer Avrupa devletlerinin denge politikasına yönelik uygulamaları biri dizi savaşlar silsilesinin yaşanmasına sebebiyet vermiştir. Kendisini İmparator ilan eden Napolyon, Koalisyon Savaşları'nın sonunda güçten düşmüş ve Fransa, Avrupa'daki etkisini kısmen yitirmiştir. Avrupa'daki devrim sürecinin önüne geçilmesi ve monarkların eski gücüne kavuşmasının amaçlandığı 1815 Viyana Kongresi ile Avrupa Uyum'u tekrar oluşturulmaya çalışılmış ve bu süreç, “Restorasyon Dönemi” olarak adlandırılmıştır (Fulbrook, 2011:109). Ancak 19.YY. içerisinde Sanayi Devrimi'nin etki alanını genişletmesi ve Büyük Fransız Devrimi'nin bir yansıması olan Milliyetçilik düşüncesinin Avrupa'ya hâkim

olması ile uluslar, kimlik olgusunu ön plana çıkarmaya başlamışlardır.

19 YY.'ın ikinci yarısında Avrupa'da devletin sistemsel bütünlüğünü sağlayamayan iki büyük topluluk olan Almanlar ve İtalyanlar'ın Birliklerini gerçekleştirilmesi ile 1815 Viyana Kongresi sonucunda hayata geçen uyum süreci sona ermiştir (Sander, 2017: 220). Avrupa'daki uyum sürecinin Alman ve İtalyan Birlikleri'nin kurulmasıyla sona ermesi neticesinde Fransa ve İngiltere birbirlerine daha çok yakınlaşmıştır. Ayrıca Çarlık Rusya'nın Avrupa'daki gelişmeleri daha yakından takip etmesi gerekmiştir. Bu olaylar sonucunda ise Avrupa'daki bloklaşma sürecinin başladığı değerlendirilmektedir.

19. YY.'da etkisini iyice gösteren Sanayi Devrimi sadece ekonomik etkilerin ortaya çıkmasını değil devletlerin savunma sanayinde kullanılacak harp malzemelerinin muazzam gelişimine sebebiyet vermiştir. Bu sayede Avrupa'da ön plana çıkmak isteyen devletler arasında silahlanmaya yönelik ciddi girişimler olmuştur. Bu yarış sadece belirtilen dinamikler doğrultusunda olmamış, özellikle sömürgecilik alanında da girişimler meydana gelmiştir. Avrupa Devletleri arasındaki bu yarışma süreci ileride yaşanacak olan savaşın temellerinin atılması açısından önemlidir. Almanya'nın kıtada önemli bir güç olarak ön plana çıkması İngiltere ve Fransa'nın dikkatini çekmiş ve güç dengesinin doğası gereği kıtada güçlü bir aktör olan Almanya, bu iki devlet tarafından kabul görmemiştir. Çarlık Rusya ise her ne kadar Almanya ile iletişim kurmak istese de ilişkiler gevşek bir zeminde ilerlemiş ve İngiltere ile Fransa saflarında yerini almıştır. Bu da savaşa giden bloklaşmanın oluşmasında etkili olmuştur.

Thomas Schelling tarafından ortaya atılan oyun modellemeleri ekonomi alanının yanında uluslararası ilişkilerde gelişen olayların açıklanmasında kullanılmıştır. Özellikle 1960'lı yıllarda ortaya çıkan Korkak Tavuk modellemesi Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) arasında doruk noktasına ulaşan Küba Füze Krizi'nin açıklamasında sıklık-

la kullanım alanı bulmuştur. Çalışmamızda benzer şekilde arlık Rusya ile Almanya'nın 1.DS. ncesinde icra ettikleri politik hamlelerin savaştan sonraki durumlarını nasıl etkilediği Korkak Tavuk modellemesi ile analiz edilmeye çalışılmıştır. Çalışmada Almanya ve arlık Rusya'nın 1.DS. ncesinde takip ettikleri stratejileri hangi kriterlere göre belirlediği, savaştan önceki konjonktür kapsamında iki devletin savaşa girmesi halinde olumsuz varyasyonların yapılıp yapılmadığı ve savaş sonrasında ortaya çıkan durumların ne gibi sonuçlar yarattığı Korkak Tavuk modellemesi çerçevesinde açıklanacaktır.

1. 1871-1918 Döneminde Gelişen

Olayların Almanya ve Rusya Açısından Değerlendirilmesi

1862 yılında Almanya şansyesi olan Otto Von Bismarck 1862 yılında yaptığı "*Kan ve Demir*" konuşmasıyla Alman Birliği'ne giden yolun temellerini atmıştır. Bu bağlamda 1864 yılında Avusturya ile hareket edilerek Danimarka işgal edilmiş, 1866 yılında Avusturya devre dışı bırakılmış ve son olarak 1870 yılında Sedan Savaşı'nda Fransa'yı yenerek 1871 yılında Frankfurt Barışı'nın imzalanması neticesinde Alman Birliği kurulmuştur (Blackbourn,1998: 243-259).

Otto Von Bismarck Alman Birliği'ni kurduktan sonra barışil bir dış politika takip etmiştir. Bu anlamda Fransa'yı tehdit olarak görmesine rağmen Fransa tarafından verilmesi gereken savaş tazminatlarının Fransa'yı bir müddet güçsüz bırakacağını öngörmüştür. Ancak Bismarck sadece dış sorunlarla değil i sorunlarla da mücadele halindedir. Alman Birliği kurulmuş ancak özellikle Güney bölgesindeki Katolik Almanların çatışmacı durumlarını "*Kulturkampf*" marifetiyile istediği bir yapıya dönüştürmeye çalışmıştır (Anderson, 1996: 82-115). Bismarck, Kulturkampf politikası ile ülkedeki Katolik mezhep inancındaki insanların yönetim birimlerinde daha az ve etkisiz roller almasını amaçlayan bir strateji takip etmiştir.

Bismarck tarafından Avusturya-Macaristan ile

Rusya arasında Balkanlar özelinde başlaması muhtemel sorunların önüne geçecek tedbirlerin alınması gerekmiştir. Ayrıca Bismarck Fransa'yı yalnız bırakacak bir yol takip etmek istemektedir. Rusya her ne kadar Fransa ile ilişki kurmak istese de yıpranmış bir Fransa, Rusya'nın planlarında olmayacaktır. Bu nedenden dolayı Rus arı İkinci Alexander, Almanya ve Avusturya-Macaristan blokuna dahil olmak istemiş ve böylece Birinci İmparatorlar Ligi kurulmuştur (Gildea, 1987:237). Almanya, Avusturya-Macaristan ve Rusya arasındaki bu ittifaka "*Dreikaiserbund*" adı verilmiştir (Lee, 2004:155). Birinci  İmparator Ligi'nin kurulmasında temel dinamikler arasında Bismarck'ın Fransa'yı yalnız bırakmayı amaçlaması ve Rusya ile Avusturya-Macaristan İmparatorluğu arasındaki ilişkilerin devamını istemesi sayılabilir. Ayrıca Rusya'nın Birinci  İmparatorlar Ligi'ne dahil olmak istemesinin ana etkeni o dönemde Fransa'nın güçsüz bir durumda olması, İngiltere'nin kıta Avrupa'sından uzak bir politika takip etmesi ve Rusya'nın bu konjonktür içinde yalnız kalmak istememesi olarak değerlendirilmektedir (Medlicot, 1945:62).

Birinci  İmparatorlar Ligi, devam eden süreçte uzun ömürlü bir görünüm sergilememiştir. Bu bağlamda 1875 yılından itibaren Balkanlar'da Osmanlı İmparatorluğu'na karşı baş gösteren ayaklanmalar için Rusya'nın bölgeye Pan-Slavist dinamiklerle müdahale niyeti (Heraclides & Dialla, 2017: 169-171) Avusturya-Macaristan ile Rusya arasındaki ilişkilerin ılımlı olmaması ve bu karışık durumun her iki devlet tarafından kendi lehlerine şekillendirmeye alışmaları Berlin Kongresi'nin toplanmasına ve Birinci  İmparatorlar Ligi'nin dağılmasında etken olmuştur. Diğer yandan Rusya'nın Berlin büyükelçisi Peter Saburov'un üç yıl önceki şartlar altında kurulan  İmparator Ligi'nin artık Rusya'nın menfaatine yönelik bir anlam taşımadığı ve Avrupa'da Almanya'ya daha çok hareket alanı tanındığına yönelik değerlendirmesi Birinci  İmparator Ligi'nin dağılmasındaki diğer unsurlardan biridir (Gorainov, 1918: 235).

Birinci Üç İmparatorlar Ligi'nin dağılması Almanya ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğunun bir araya gelmesine sebebiyet vermiştir. Almanya'nın Fransa'yı devamlı tehdit olarak algılaması, Avusturya-Macaristan İmparatorluğunun ise Rusya ile özellikle Balkanlar bölgesinden dolayı ihtilafa düşmesi bu birlikteliğin temelini oluşturmuştur. 7 Ekim 1879'da kurulan İttifak, Birinci Dünya Savaşı'na kadar devam edecek uzun bir birlikteliğin başlangıcı olmuştur. Bu ittifak kapsamında Almanya'nın Fransa ile olası bir savaş yaşaması durumunda Avusturya-Macaristan tarafsızlık uygulayacak, bu durumda Rusya'nın Fransa'nın yanında savaşa girmesi ihtimalinde ise Avusturya-Macaristan İmparatorluğu Almanya'nın yanında savaşa girecektir. Devam eden süreçte ise Romanya ve İtalya ittifaka dahil olmuşlardır (Özdal & Karaca, 2020: 446).

18 Haziran 1881 tarihinde Bismarck'ın girişimleri ile Almanya, Avusturya-Macaristan ve Rusya arasında İkinci Üç İmparatorlar Ligi'nin kurulması için anlaşma sağlanmıştır. Ancak İkinci Üç İmparatorlar Ligi'nin kurulması Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ile Rusya arasındaki Balkanlar sorununa bir çare olmamış, aksine ikili arasındaki sorunlar devam etme eğilimi göstermiştir. Bismarck tarafından Balkanların Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ile Rusya arasında taksim edilmesi başlangıçta bazı sorunların çözümü için gerekli altyapıyı sağlasa da uzun dönemde Avusturya-Macaristan İmparatorluğunun özellikle Rumeli'nin doğu bölgelerinde Rusya'nın haklarını görmezden gelmesi İkinci Üç İmparatorlar Ligi'nin tekrar dağılmasına sebebiyet vermiştir (Özdal & Jane, 2014: 235)

Bismarck, Almanya şansölyesi olmasından itibaren Avrupa'da savaş istemeyen bir politika üretme eğiliminde olmuştur. Ancak Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ile kurulan ittifak Fransa ve Rusya'yı sürekli bir tehdit unsuru olarak algılamıştır. 1870'te Cont Cavour ve Guiseppe Mazzini önderliğinde Birliğini kuran diğer bir devlet olan İtalya'nın (Armaoğlu, 2021:293-296) Afrika kıtasındaki sömürü arayışlarına Bismarck olum-

suz bir tavır göstermemiştir. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun İtalya'nın sömürge politikaları için olumsuz bir görüş bildirmemesi neticesinde 1887 yılında Üçlü İttifak'ın yenilenmesi gerçekleştirilmiştir (Britannica, T. Editors of Encyclopedia, 2022).

Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ile Rusya arasındaki anlaşmazlık Bismarck için aşılması gereken bir problem olarak görülmekteydi (Şafak, 2020). Fransa'da Almanya ile savaşı kuvvetli bir seçenek olarak gören askerlerin etkisi, Charles De Freycinet kabinesinin görevde olması ve Charles De Freycinet'in Savunma Bakanı koltuğuna Alsas-Loren bölgesinden kalan öç duyguları taşıyan General Boulanger'i ataması Bismarck'ın çekindiği noktalardan biri olmuştur. Bu nedenlerden dolayı Bismarck Rusya ile Askeri Teminat Antlaşmasını 18 Haziran 1887 tarihinde imzalamıştır. Antlaşma kapsamında Rusya ve Almanya üçüncü bir devletle savaşa girerse diğer devlet tarafsız kalacak ancak bu madde Rusya'nın Avusturya-Macaristan, Almanya'nın ise Fransa ile gireceği bir savaş esnasında uygulama dışı kalacaktır. Ayrıca Almanya, Rusya'nın İstanbul Boğazlarına yerleşme talebi konusundaki isteklerini kabul etmiştir (Mitchell, 1981:19-28).

Bismarck'ın Fransa'dan duyduğu tehdit algısı canlılığını muhafaza etmiştir. Bu nedenden dolayı Rusya ile sürekli diplomatik ilişki kurma eğiliminde olmuştur. Bismarck, Balkanlar sorunu yüzünden Rusya ile Almanya'nın anlaşmazlık yaşamasını bir kayıp olarak değerlendirmiştir. Ayrıca Rusya'nın Büyük Oyun (Great Game) dolayısıyla İngiltere ile yakınlaşmasının o dönemde mümkün olmaması ve Boğazlar konusundaki tavrının Almanya tarafından tanınması Almanya ile Rusya arasında teminat antlaşması imzalanmasını mümkün kılmıştır. 18 Haziran 1887 tarihinde imzalanan ve çok az sayıda devlet adamının bildiği gizli bir antlaşma olan Rusya-Almanya Teminat Antlaşması (Reinsurance Treaty) gereğince iki devletin başka bir üçüncü devletle savaşması durumunda tarafsızlık gösterilecek ancak tarafsızlık maddesi Rusya'nın Avusturya-Macaristan,

Almanya'nın ise Fransa ile savaşması durumunda geçerli olmayacaktır (Kennan,2020: 309-346). Antlaşma, Alman İmparatoru İkinci Wilhelm'in teminatı uzatmama kararı vermesiyle geçerliliğini yitirmiştir. Bu karar Rusya-Fransa ilişkilerinin daha ılımlı bir hale gelmesindeki önemli etkenlerden birisi olmuştur (Brittanica, 1887).

1880 ve 1890 tarihleri arasında Rusya'da Çar İkinci Alexander'ın ölmesi ve yerine Üçüncü Alexander'ın geçmesi, Almanya'da ise Birinci Wilhelm'in ölümü, yerine Üçüncü Frederick'in geçmesi ancak Üçüncü Frederick'in de ölmesi nedeniyle kısa süren imparatorluğun başına İkinci Wilhelm'in geçmesi gibi gelişmeler yaşanmıştır. Bilhassa Almanya'da İkinci Wilhelm ile Bismarck arasındaki anlaşmazlıklar gün yüzüne çıkmıştır. İkinci Wilhelm'in halk için özgürlükçü bir bakış açısıyla kararlar alması, Bismarck'ın fikirleriyle çelişmiştir. Dış politikada ise Bismarck'ın rasyonel hamleleri İkinci Wilhelm tarafından kabul görmemiş, 1890 yılında Bismarck görevinden azledilmiştir (Ullrich, 2015:116-120). İkinci Wilhelm'in Rusya ile imzalanan Teminat Antlaşması'nı uzatmaması ilerleyen süreçte Rusya'nın Fransa ile diplomatik temasa geçmesi ve Panslavizm-Pancermenizm mücadelesini başlatan önemli nedenler olmuştur (Merriman, 2006:61-67).

Yukarıda açıkladığımız gelişmeler sonucunda Fransa-Rusya ilişkileri şekillenmeye başlamıştır. 18 Ağustos 1892 tarihinde Fransa ile Rusya arasında askeri antlaşma tesis edilerek imza altına alınmıştır. Bu askeri antlaşma çerçevesinde Almanya'nın veya İtalya'nın Fransa'ya saldırması durumunda Rusya tüm kuvvetleriyle Almanya'ya saldırarak, aynı şekilde Rusya'nın Almanya veya Avusturya-Macaristan tarafından saldırıya uğraması halinde ise Fransa, Almanya'ya saldıracaktır. Almanya'ya karşı kullanılacak mevcut kuvvetler, Fransa tarafından 1.300.000, Rusya tarafından ise 700.000 veya 800.000 kişi olacaktır. Bu kuvvetler, Almanya'nın hem Doğu'da hem de Batı'da aynı anda savaşmak zorunda kalacağı bir hızla angaje olmasına neden olacaktır. Antlaşmada Rusya ve Fransa'nın başka bir devletle barış

antlaşması yapamayacağı, ayrıca antlaşmanın süresinin Üçlü İttifak ile aynı süreye tabi tutulacağı belirtilmesi önemlidir (Lillian Goldman Law Library, 1892). Görüleceği üzere Almanya'nın herhangi bir anlaşmazlık ve savaş hali yaşaması durumunda askeri kapasitesini doğuda Rusya'ya, Batı'da ise Fransa'ya karşı bölünmüş bir vaziyette kullanması gerekecektir. Bu durum Almanya'nın teksif unsurunun ortadan kaldırması ve harp planları açısından ilerleyen zamanlarda değişikliğe gidilmesi gerektiğini ortaya çıkaracaktır. Fransa ve Rusya arasında yapılan bu askeri antlaşmanın Genelkurmay Başkanlarınca imzalanması nedeniyle geçerliliğinin sorgulanması 1894 yılında taraflar arasında imzalanacak olan Fransız-Rus ittifakına giden sürecin başlamasına neden olmuştur (Kissinger, 2000:225). Avrupa Güvenlik Mimarisi kapsamında Alman tehdidine karşı iki devletin güçlerini birleştirmeye dönük kararlar alması denge politikası açısından önem teşkil etmektedir.

Fransa ile Rusya arasındaki ittifak Avrupa'da kuvvet dengesinin oluşturulması amacıyla teşkil edilmiştir (Kissinger, 201). Fransa'nın Rusya ile birliktelik oluşturması Almanya, Avusturya-Macaristan ve İtalya tarafından oluşturulan ittifak karşısında güçlü bir yapı çıkartılmasının ön aşamasıdır (Bovykin&Spring, 1976: 20-35). Bu bağlamda Fransa'nın kendisini yalnızlıktan kurtarması, Almanya'nın Bismarck döneminde kurduğu diplomatik üstünlüğü sürdürememesi, dönemin konjonktüründe Birinci Dünya Savaşı öncesindeki kutuplaşmaların ortaya çıkması açısından önemlidir (Langer, 1925:554-575).

Yirminci yüzyılın başlarında İngiltere'nin Afrika topraklarında sürdürdüğü Boer Savaşı 1902 yılında sona ermiş ve sömürge faaliyetlerine devam etmiştir. Aynı şekilde Fransa'nın da Afrika üzerindeki iş gücü ve zengin yer altı tahakkümü devam etmekteydi. Bugün Sudan sınırlarında bulunan Faşoda'da İngilizler ile Fransız askeri kuvvetleri arasında çıkan bunalım sonucunda iki devletin donanmaları teyakkuz haline geçmiştir. Aslına bakılacak olursa belirttiğimiz nedenlerden dolayı

bu dönemlerde İngiltere ile Fransa arasında ılımlı ilişkilerin tesis edilmesi zor görülmekteydi. Ancak Fransız donanmasının İngiliz donanmasına göre güçsüz olması, Almanya'nın aynı dönemde donanma yatırımlarına ağırlık vermeye başlaması İngiltere ile Fransa'nın 1904'te dostluk antlaşması imzalamasının nedenleri arasındadır. Bu antlaşma Samimi Antlaşma (Entente Cordiale) olarak tanımlanmaktadır (Macmillan, 2013: 204-237).

İngiltere'nin yirminci yüzyılın başında Japonya ile ortak çıkarlarının bulunması ve Rusya ile Japonya arasında 1905 yılında gerçekleşen savaşta Rusya'nın yenilgiye uğratılması İngiltere ile Rusya arasındaki diplomatik ilişkilerin bir süre donmasına neden olmuştur. Ancak İngiltere ile Fransa arasında imzalanan dostluk antlaşması, Rusya ile Japonya'nın savaştan sonra barış görüşmelerinde bulunması, İran üzerinde Rusya ve İngiltere arasındaki sorunların çözülmesi ile İngiliz-Rus Antlaşması imzalanmış ve Üçlü İtilafın tamamlanması 1907 yılında gerçekleşmiştir (Uçarol, 2015: 292-297). Bu bağlamda Birinci Dünya Savaşı öncesinde blokların oluşum süreci tamamlanmıştır (Sander, 2017: 268-269).

Almanya imparatoru İkinci Wilhelm'in 1905 yılında Fas'a gitmesi Fransa ve İngiltere'nin tepkisini çekmiştir. Sömürge yarışında hassas davranan İngiltere ve Fransa Almanya'nın sömürge arayışından dolayı ilişkilerini daha da sıkılaştırmıştır. Bu olayla beraber 1907 yılında Lahey'de gerçekleştirilen konferansta donanma kuvvetlerinin sınırlandırılması meselesi görüşülmüştür. İngiltere'nin taleplerini karşılıksız bırakan Almanya ile anlaşmazlık yaşanması iki blok arasındaki çatışmaların derinleşmesine neden olmuştur. Bu olaydan bir sene sonra ise Bosna Hersek'in Avusturya hakimiyetine geçmesi Rusya tarafından tepkiyle karşılanmıştır (Uçarol, 538).

İngiltere ile Almanya arasındaki donanma güçlerini maksimize etme yarışı İkinci Wilhelm'in 1911 yılında "*Hoşlarına gitse de gitmese de donanmayı kuruyoruz. Bizim korkumuz yok*" söyliemi neticesinde İtilaf Devletleri'nin çatışma

çözümlerinde daha baskın bir politika takip etmeleri gerektiğini göstermiştir (Bayur, 1991: 237). Aynı yıl İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmesi Osmanlı İmparatorluğu'na zorluk yaratmıştır. 1878 yılında imzalanan Berlin Kongresi kararları çerçevesinde Osmanlı İmparatorluğunun Balkanlar üzerindeki tasarrufunu azaltma girişimleri ile bağlantılı olarak Balkan Savaşları'nın yaşanması, 1.DS. öncesi gelişen en önemli olaylardan biridir. Balkan Savaşlarından sonra Osmanlı İmparatorluğu'nun güç kaybetmesi ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun Sırbistan üzerindeki politikalarının Rusya'yı rahatsız etmesi mevcut konjonktürün gergin bir vaziyette devam etmesini sağlamıştır (Hall, 2000: 1-2). Bu süreç içerisinde Osmanlı İmparatorluğu'nun askeri teşkilat yapısının revizyonu için Alman subayların İstanbul'a gelmesi, bunun karşısında Rusya'nın tepki göstermesi ve 2'nci Wilhelm'in "*Rusya-Prusya münasebetleri ebediyen ölmüştür*" (Baron Me De Taube, 1928: 341) beyanı olayların seyrinin analizi açısından önem arz etmektedir.

İlk başta Avusturya veliahtı Arşidük Franz Ferdinand suikastının hızlandırdığı kriz, 1908'den beri Balkanlar'da meydana gelen sorunlar silsilesinin sonucudur. Avusturyalılar artık Sırp düşmanlarını sonsuza dek ezmeye kararlıydılar. Sırbistan'ı fiilen bağımlı bir devlet haline getirecek bir ultiatom yayınladılar. Ruslar buna müsamaha gösteremezdi ve Avusturya Sırbistan'a ultiatom vermeden önce, Berlin'den savaş durumunda Alman desteğini garanti eden bir güvence almışlardı. Alman hükümeti bu güvenceyi verirken, en azından bir Avrupa savaşını riske attığını biliyordu ancak artık Berlin'de böyle bir savaş neredeyse kaçınılmaz olarak görülmekteydi. Almanya'nın askeri karar vericileri, Ruslar 1905'teki yenilgiden hâlâ tam olarak kurtulmuş değilken, erken davranmanın daha iyi olacağını değerlendirmişlerdir. Fransa hem askeri hem de psikolojik olarak savaşa hazırды. Rusya'da kamuoyu rejimin zayıflığını çok iyi bildiği halde, savaş için yönetime güçlü bir baskı yaptı. İngilizlere gelince, Balkanlar'daki gelişmelere çok az ilgi duyuyorlardı ve kendi iç sorunları bunaltıcıydı: an-

cak eğer Avrupa'da bir savaş çıkarsa olası İngiliz zaferi ile Dünya Gücü olarak kabul edilmesinin yalnızca n hazırlığı olacaktı. Avrupa böylece Temmuz 1914'te savaşın eşiğine geldi (Howard, 2003: 18-19).

Avusturyalılar Temmuz 1914'te ltimatolarını Sırbistan'a ilettiklerinde Almanlar, Rusya'yı müdahale etmekten caydırabileceklerinden emindiler. Böylece askeri gücü dengesi amansız bir şekilde Rusya'nın lehine dönerken Almanlar savaşa gitmeyi tercih ettiler. Aynı şekilde Rusya'da da benzer hesaplar yapılmaktaydı. Ruslar için Sırbistan'ı terk etmek, tüm Slav davasına ihanet etmek ve yüzyılın başından beri Balkanlar'da kazanılan her Őeyi kaybetmek olacaktı. Almanlar, Avusturyalıları destekleyerek bir Avrupa savaşını riske attıklarını biliyorlardı, ama bu kazanmayı umdukları bir savaştı. İngiltere, yaygın olarak Almanya'nın nihai düşmanı olarak algılanmıştır. Ayrıca İngilizler Almanya'yı bir Dünya Gücü olması durumunda yüzleşmesi gereken düşman olarak görmekteydi (Howard, 25).

1911'deki Agadir krizinden bu yana İngiliz askeri liderleri, Fransız meslektaşlarıyla Kıtaya olası bir keşif kuvveti gönderilmesi hakkında gayri resmi ama ayrıntılı görüşmeler yapmaktaydılar. Kraliyet Donanması, tüm düzenlemelerini Almanya ile bir savaş varsayımına göre yapmıştı. Almanya Belçika'yı işgal etmemiş olsaydı, İngiltere'nin tarafsızlığını koruyup koruyamayacağı ve ne kadar süreyle koruyacağı bilinmemektedir. Alman askeri planlamacıları temel bir stratejik sorunla karşı karşıya kalmışlardı. Almanların basit planı batıda Fransa ve doğuda Rusya arasında yenilgi-den kaçınmak için düşmanlarından birini alt edip diğerine müdahale etmek üzerinedir. 1866 ve 1870 zaferleri, Bismarck'ın Rusya'yı her iki ihtilafta da etkisiz hale getirmedeki başarısı sayesinde mümkün olmuştu ancak 1891'de Fransız-Rus İttifakı anlaşmazlığı yeniden canlandırmıştır. nce hangi düşman yok edilmeli? 1871'den beri Fransa, Alman sınırı boyunca tahkimat yapıları inşa etmiştir. Almanya için tek yol beklenen Rus saldırısını savuşturmak için kuvvetleri do-

đuya doğru kanalize etmek ve Fransız ordusunu zamanında yenecek şekilde Belçika üzerinden kuşatma hareketine girmekti. Schlieffen Rus tehdidini pek ciddiye almamıştır. Ancak Rusya Almanya için 1914 yılında o kadar büyük bir tehdit gibi göründü ki, Alman planlamacılar bazen Rus ordularının kendi kuvvetleri Paris'e varmadan önce Berlin'e girebileceğinden korktular. Bu nedenle, Belçika üzerinden kitlesel bir işgal, Alman savaş planlarının önemli bir parçası oldu ve 1912-13 reformlarından kaynaklanan Alman ordusunun büyüklüğündeki artış, bunu mümkün kılmak için tasarlanmıştı. Almanya Genelkurmay Başkanlığı'nın, Sırbistan konusunda Rusya ile çıkan bir ihtilafta Avusturyalıları desteklemek için, Fransa'ya saldırı planı ve bunu da Belçika'yı işgal ederek yapması yönündeki kararında kesinlikle hiçbir mantık bulunmamaktadır (Howard, 28).

Ancak savaşın adil ve savunmacı görünmesi için Rusya'nın saldırgan olarak gösterilmesi gerekmektedir ve krizin son günlerinde Alman hkmetinin en büyük endişesi bu yönde olmuştur. Sırbistan Avusturya'nın ültimatomunu reddetmiş ve Avusturya 28 Temmuz'da Sırbistan'a savaş ilan etmiştir. Bundan sonra askeri hesaplamalar her Avrupa başkentinde karar verme sürecine hâkim oldu. Bu bağlamda II. Nikola tüm Rus silahlı kuvvetlerinin seferber edilmesini emretti. Bu hareket Almanya tarafından bir tehdit olarak değerlendirilmiştir. Seferberliğin ilk hareket edene büyük bir stratejik avantaj sağladığı düşünülmüştü. Rusya'nın seferberlik konusunda erken davranmasının diğer bir nedeni ise geniş topraklarından toplayacağı askerler için çok fazla zamana ihtiyaç duymasıydı. Seferberlik, Almanya'nın Belçika işgaline yol açtı. Harekete geçme emri 1 Ağustos'ta Berlin'de verildi. Ertesi gün Belçika'dan serbest geçiş talep eden bir ültimatom yayımlandı ve Belçika tarafından Alman birliklerinin sınırı geçmesi 3 Ağustos'ta reddedildi. İngiltere Belçika'nın işgali neticesinde Almanya'ya karşı müdahale edilmesine yönelik girişimlerini hızlandırdı. İngiliz hükümeti hemen bir ültimatom yayınlarak Belçika'nın tarafsızlığına saygı gösterilmesini talep etti ve 4 Ağustos'ta Almanya'ya savaş ilan

etti. Bu girişimler Avrupa'nın güç dengesinin korunmasına yönelik geleneksel muhafazakâr kaygılarla birleşerek parlamento desteğini neredeyse oybirliğiyle sağladı. Tüm devletler nezdinde yaşanan bu gelişmeler neticesinde savaş hali ilan edildi ve Birinci Dünya Savaşı başladı (Howard, 31).

Birinci Dünya Savaşı'nın Başlangıcı ve Gelişen Önemli Olayların Kronolojik Sıralaması (Uçarol, 597-599);

- 28 Haziran 1914'te Avusturya veliahdının Saray Bosna'da öldürülmesi,
- 28 Temmuz 1914'te Avusturya'nın Belgrad'ı bombalaması,
- Almanya'nın Rusya'ya seferberliği durdurması yönündeki ultimatomu (31 Temmuz 1914, Savaş İlanı 1 Ağustos 1914)
- Almanya'nın Fransa'nın seferberliği durdurmasına yönelik ultimatomu (31 Temmuz 1914, Savaş İlanı 1 Ağustos 1914)
- Almanya'nın Belçika'ya, aynı şekilde İngiltere'nin Almanya'ya savaş ilanı (4 Ağustos 1914),
- Avusturya'nın Rusya'ya savaş ilanı (6 Ağustos 1914)
- Boğazların Rusya'ya verilmesi, (4 Mart 1915)
- İtalya'nın Savaşa Girmesi, (20 Mayıs 1915) (**İtilaf**)
- Bulgaristan'ın Savaşa Girmesi (12 Ekim 1915) (**İttifak**)
- Romanya'nın Savaşa Girmesi (17 Ağustos 1916) (**İtilaf**)
- Rusya'da Bolşevik İhtilali (25 Ekim 1917)
- Amerika'nın Savaşa Girmesi (2 Nisan 1917) (**İtilaf**)
- Yunanistan'ın Savaşa Girmesi (26 Haziran 1917) (**İtilaf**)

➤ Brest-Litovsk Barışı (3 Mart 1918) **Sovyet Rusya- Almanya**

Birinci Dünya Savaşı'nın devam ettiği süreçte Rusya'da gerçekleştirilen Ekim Devrimi ile beraber Rusya'nın savaş alanındaki askerlerinin vatanlarına dönmesi ve Rusya'nın kendi iç sorunlarıyla yüzleşmesi gerekmiştir. Rusya'nın 1900'lü senelerin başından itibaren dış politikasının uygulanmasında göstermiş olduğu saldırgan politika 1905 yılında Japon yenilgisine neden olmuştur. Japon yenilgisinin Rusya açısından finansal ve uluslararası prestij kaybı yaşattığı değerlendirilmektedir. Devamında ise Birinci Dünya Savaşı'nın yıkıcı etkilerini hissetmeye başlamıştır. Rusya tarafından icra edilen politikalar halkın beklenti ve taleplerini karşılamamıştır. Askeri olarak, emperyal Rusya, sanayileşmiş Almanya'nın dengi değildi ve Rus kayıpları, önceki herhangi bir savaşta herhangi bir ulusun verdiği kayıplardan daha fazlaydı. Enflasyon yükseldikçe gıda ve yakıt kıtlığı Rusya'yı rahatsız etti. Zaten zayıf olan ekonomi, maliyetli savaş çabalarıyla bozulmuştur. Bu olaylardan sonra gerçekleşen devrim neticesinde Romanov hanedanı etkisini kaybetmiş ve 1923 yılında Vladimir İlyic Lenin önderliğinde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (Union of Soviet Socialist Republics) kurulmuştur (History, 2009-2023).

Almanya'nın Rusya gibi savaş başladıktan sonraki dönemde tek çözüm olarak sert güç unsurlarını kullanması ve süreci rasyonel bir şekilde değerlendirememesi Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda "Diktat" olarak nitelenen Versay Antlaşmasını imzalamak zorunda bırakmıştır (United States Holocaust Memorial Museum, 2020). Sonuç olarak Birinci Dünya Savaşı nihayete erdiğinde Almanya ve Rusya güçsüz duruma düşmüştür (Historic UK, 2020). O güne kadar çok farklı istek ve arzulara sahip iki devlet umduklarını bulamamış, İkinci Dünya Savaşı'na giden sürecin başlamasının da çıkmasına sebebiyet vermişlerdir.

2. Korkak Tavuk Oyunu ve Almanya ile Rusya'nın Oyun Modellemesi

Thomas Schelling'in Korkak Tavuk oyunu modellemesi yine kendisi tarafından ortaya atılan üç stratejik hamle temeline dayanmaktadır. Bu hamleler; *Taahhüt Stratejisi*, *Misilleme Kapasitesinin Varlığı ve Kesin Olmayan Misillemenin Kesin Misillemeden Daha Etkili Olduğu* yönündeki çıkarımlardır. Schelling'in bu stratejik unsurları belirlediği dönem 1960'lı yıllardır. Doğal olarak Küba Füze Krizi bağlamında stratejilerin oyun modellemesi olarak değerlendirilmesi Schelling'in çalışmalarına önem katmıştır (Grimes, 2016). Schelling 2006 yılında Nobel Barış Ödülüne layık görülmüştür (Schelling, 2005).

Çalışmamızda değerlendirmesini yapacağımız strateji *Taahhüt Stratejisi* olacaktır. Taahhüt stratejisi iki oyuncunun seçeneklerini en aza indirgemesi, bu vasıtaıyla karşısındaki oyuncuya başka opsiyonu kalmadığını göstermesi, dolayısıyla kararından vazgeçme ihtimalini çok az bir seviyeye indirdiğini göstermektir. Schelling bu stratejisini Korkak Tavuk Oyunu ile modellemiştir. Bu modelde iki farklı oyun bulunmaktadır. İlki iki oyuncunun doğrusal bir çizgi üzerinde birbirlerine doğru ilerlemesidir. Bu oyunda çarpışmadan korkarak kendisini çizgi dışına atan oyuncu Korkak Tavuk olarak nitelenecek ve oyunu kaybedecektir. Çizgiden ayrılmayan diğer oyuncu ise oyunu kazanmış olacaktır. (Sıfır Toplam) Bu modellemede bir seçenek daha bulunmaktadır.

Bu seçenekte iki oyuncu çizgiden çıkmayarak birbirleriyle çarpışacak ve birbirlerine ciddi zararlar verebilecektir. Bu modelleme sıfır toplam olmayacaktır, çünkü iki oyuncu da zarar görecektir. Birinci oyun modellemesinin taahhüt unsuru oyuncunun durdurma mekanizmasını diğer oyuncunun göreceği bir şekilde uygulamaya çalışmasıdır. Bu oyunda oyuncuların birbirlerine doğru geldikleri araçsal bir araba olarak düşünürsek direksiyonu kilitlemek veya direksiyonu yerinden çıkararak rakibine göstermek sayesinde kararlılığını ispatlamasını taahhüt unsuru olarak değerlendirebiliriz. Direksiyonu çıkartan ve kararlı olduğu anlaşılan oyuncu diğer oyuncu üstünde bir baskı oluşturabilecektir. Ancak bu oyunu kazanacağı anlamına gelmemektedir (Schelling, 1996: 116-118).

Korkak tavuk oyunununun diğer bir modellemesi ise iki oyuncunun arabayla aynı yönde ilerleyerek bir uçurumun kenarına kadar gitmeleri üzerinedir. Bu oyun modellemesinde iki oyuncu arabalarıyla uçuruma doğru hızlı bir şekilde ilerlerler. Hangi oyuncu uçuruma varmadan durur ya da kararını değiştirirse Korkak Tavuk olarak oyunu kaybeder. Uçuruma en yakın duran sürücü ise oyunu kazanacaktır. Ancak birinci oyundaki gibi iki oyuncu da kararından dönmeyerek diğer oyuncunun aracını durdurmasını veya vazgeçmesini beklerse iki oyuncu da uçurumdan dü-

		Çarlık Rusya	
		Diplomatik Kanal	Savaş
Almanya	Diplomatik Kanal	2	0
	Savaş	0	0

Şekil-1. Korkak Tavuk Oyununun Almanya-Rusya Modellemesi

şecek ve ikisi de oyunu kaybedecektir. Bu oyundaki taahhüt unsuru ise kararlı olan oyuncunun diğer oyuncunun göreceği şekilde aracın frenini kullanmamasıdır. Fren kullanmayarak devam eden oyuncu direksiyon yardımıyla uçurumdan kurtulacak ancak kararlı olduğunu bu şekilde karşısındaki oyuncuya gösterebilecektir (Schelling, 1996: 118).

Korkak tavuk modellemesi kapsamında Almanya ve Rusya'nın politikalarında herhangi bir değişiklik yapmayarak savaşın başlangıcından itibaren zarar gördükleri ortaya çıkmıştır. Özellikle Brest Litovsk Antlaşması sonucunda Rusya'nın olumsuz etkilenmesi ortadadır. Şekil-1 incelendiğinde iki devletin diplomatik kanalları kullanması sert güç unsurlarının kullanımından daha fazla yarar getirebilecektir. Bu sayede savaş ihtimalinin önü kesilebilecek, devletler ekonomik olarak yatırımlarını savunmaya aktarmayacak ve halkın ihtiyaçlarının karşılanması ile yönetim kademesine tepkileri azaltabileceklerdir. Ancak bu seçenekler iki devlet tarafından uygulama alanı bulmamıştır. Diğer olasılık; bir devletin savaş seçeneğini kullanması diğerinin ise diplomatik unsurlarını devreye sürmesidir. Bu durumda savaş seçeneğini ikinci plan olarak kullanma amacı olan devletin uluslararası ortamda haklılığını savunacağı ve avantaj elde edeceği değerlendirilmektedir. Ancak reel olarak iki devlet savaş seçeneğinden başka bir ihtimal üzerinde durmayarak savaş sonunda uluslararası arenada çok büyük zorluklar yaşamışlardır. Korkak tavuk oyunu modellemesi kapsamında iki oyuncu da kararlarını rasyonel alamamış ve oyun sonunda iki oyuncu girmiş oldukları müsabakayı kaybetmiştir. Bu bağlamda;

- İki devlet toprak kaybına uğramıştır,
- Sadece toprak kaybı değil ekonomik, sosyal ve siyasal boyutta ciddi sıkıntılar yaşamıştır.
- İki devlet savaştan olumlu bir getiri elde edememiştir.

Oyun modellememizin ana unsuru olan Korkak Tavuk oyunundaki durum Almanya ve Rusya'ya entegre edilirse;

- İki oyuncu da taahhüt stratejilerini yanlış belirlemişlerdir,
- Gelişen durumların analizinde ve bu analizlerin savaş politikası anlamında kullanımında rasyonel davranılmamıştır,
- İki oyuncuda araçların direksiyonlarını devre dışı bırakmış, bunu birbirlerine belli etmiş, ancak seçeneklerin azaltılması sonucunda iki oyuncu da uçurumdan aşağıya uçmuş veya arabaları birbirine çarparak ikisi de zarar görmüştür.

3. Almanya ve Rusya Modellemesi Kapsamında Oyun Modellemesinin AGM'ye Etkilerinin Analizi

Birinci Dünya Savaşının iki taraf açısından Avrupa Güvenlik Mimarisine etkilerinin kısa vadeli analizi;

- Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra iki devlet toprak ve prestij kaybına uğramıştır.
- İki devletin yanlış politika ve stratejilerinden dolayı monarkların devri sona ermiştir.
- Özellikle Rusya'da halkın geri plana atılmasından ve devlet sınırlarının genişleme ihtiraslarından dolayı devlette kargaşa hâkim olmuştur. (Büyük Fransız Devrimi öncesi Fransa'sı çabuk unutulmuştur.)
- Avrupa'da güvenlik sisteminin etkin olarak uygulanması ve tekrar bir savaşın çıkması engellenmek istenmiştir. İttifak Devletlerine çok maksatlı yaptırım uygulanmıştır.

Birinci Dünya Savaşının iki taraf açısından Avrupa Güvenlik Mimarisine etkilerinin orta vadeli analizi;

- Rusya'da Devrim, Almanya'da Versay Antlaşmasının ezici maddeleri yüzünden istikrarsız bir ortam oluşmuştur.
- Almanya'daki ekonomik bozulmadan dolayı aşırı sağ yükselmiş, İkinci Dünya Savaşı yaklaşırken faşizm etkisini göstermeye başlamıştır.
- Rusya'da ekonomik alanda asgari müşterek ihtiyaçların karşılanamaması halkın sefalet çekmesine neden olmuştur. (Holodomor Katliamı)
- Birinci Dünya Savaşı öncesinde icra edilen politikalara duyulan güvensizlik devam etme eğiliminde olmuştur. Avrupa'da tekrar bir savaş yaşanmaması için tatbik edilecek politikaların etkili olmadığı anlaşılmıştır.

Birinci Dünya Savaşının iki taraf açısından Avrupa Güvenlik Mimarisine etkilerinin uzun vadeli analizi;

- İki Dünya Savaşı'nın yaşanması ve savaşlardan sonraki süreç ile (Almanya'nın İki Kutuplu Yönetimi) NATO'nun kurulmasına giden süreç başlamıştır. (Kıta dışı müdahale)
- Güvensizlik hissedilen SSCB'nin farklı kolektif örgüt bağlamında güvenliğini sağlama ihtiyacı doğmuştur. (Varşova Paketi)
- Almanya'da Berlin Duvarı'nın yıkılması, SSCB'nin dağılması kapsamında Avrupa'yı etkileyen majör olaylarda başrolde yine Almanya ve Rusya olmuştur.

Günümüzde Rusya'nın sınırlarını genişletecek hamleler yapmaya devam etmesi, Almanya'nın ise silahlanma harcamalarına ciddi yatırımlar yapmayı planlaması (Aşırı Sağ'ın Güçlenmesi-AFD Örneği) Korkak Tavuk oyununu bu devletlere hatırlatacak mı? sorusunun gündemde kalmasını sağlamaktadır.

Sonuç

Almanya'nın Birliğini kurması ve 20'nci Yüzyılın sonlarına kadar Bismarck önderliğinde sürdürülen akıllı politikaların terk edilmesi, aynı şekilde Rusya'nın özellikle Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ile Balkanlar bölgesi üzerindeki çekişmeleri döneme damgasını vurmuştur. İngiltere ve Fransa'nın ise devlet çıkarı kapsamında icra ettiği politikalar Birinci Dünya Savaşı'nın engellenmesinden çok başlamasında etkili olmuştur.

Çalışmamızda analize tabi tuttuğumuz Almanya ve Rusya'nın Birinci Dünya Savaşı'na giden süreç içerisindeki durumları Schelling'in Korkak Tavuk oyunu modellemesi kapsamında analiz edilmiştir. İki devlet savaş ihtimalini tek seçenek olarak düşünmüş, ekonomik ve sosyal koşullarını değerlendirmeden kararlar almıştır. Diplomatik vasıtaların kullanılması yerine sert güç unsurları devreye sokularak savaş harici diğer seçeneklerin önüne geçilmiştir. Savaş sonunda ise değerlendirmeye almadıkları olay ve olgular yüzünden iki devlet savaştan zarar görerek çıkmışlardır. Oyun modellemesi bağlamında iki devlet Korkak Tavuk olarak tabir edilecek bir durum yaşamamış ancak almış oldukları kararla galibiyet elde eden bir taraf bulunmamıştır. İki devlet, savaş sonrasında yanlış politikalarına devam etmiş ve 20 yıl gibi kısa bir süre içerisinde ikinci bir savaşın çıkmasına engel olamamışlardır. Günümüzde Rusya'nın sınırlarını ve etki alanını genişletmek için sürdürdüğü askeri müdahaleler, Almanya'da ise aşırı sağın yükselişi ve savunma sanayi kurumlarına önemli bütçe ayırması iki devletin karışıklık yaşama ihtimalini ve tarihsel olarak benzer durumun ortaya çıkıp çıkmayacağını ilerleyen dönemlerde gösterecektir.

Kaynakça

- Anderson, M. L. (1996). *The Kulturkampf and the Course of German History*, *Central European History*, Cambridge University Press, 19 (1), 82-115.
- Armaoğlu, F. (2021). *19.Yüzyıl Siyasi Tarihi*, 21.Baskı, Kronik Yayınevi.
- Baron M. De Taube. (1928). *La Politique russe d'avant de Guerre*. *Revue d'histoire Moderne& Contemporaine*. s.341 Aktaran; Armaoğlu, Siyasi Tarih 19. Yüzyıl.
- Bayur, Y.H. (1991). *Türk İnkılabı Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Blackbourn, D. (1998). *The Long Nineteenth Century A History of Germany 1780-1918*, Oxford University Press.
- Bovykin, V. I.& Spring D. W. (1979). *The Franco-Russian Alliance*. *History* 64 (210), 20-35.
- Britannica, T. Editors of Encyclopedia. (2022), *Triple Alliance*. *Encyclopedia Britannica*, retrieved from <https://www.britannica.com/event/Triple-Alliance-Europe-1882-1915>
- Britannica. (1887), *Reinsurance Treaty*, retrieved from <https://www.britannica.com/event/Reinsurance-Treaty>
- Fulbrook,M. (2011). *Almanya'nın Kısa Tarihi*. (Çev. R.Gürses), Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Gildea, R. (1987). *Barricades and Borders Europe 1800-1914*, Oxford University Press, Oxford.
- Gorainov, S. (1918). *The End of the Alliance of The Emperors*. *The American Historical Review*.1918, 23 (18), 324-349.
- Grimes, W. (2016). *Thomas C. Schelling Master Theorist of Nuclear Strategy Dies at 95*, retrieved from <https://www.nytimes.com/2016/12/13/business/economy/thomas-schelling-dead-nobellaureate.html>.
- Hall, R.C. (2000). *The Balkan Wars 1912-1913 Prelude to the First World War*, Routledge.
- Heraclides, A.& Dialla A. (2017). *The Balkan crisis of 1875-78 and Russia In Humanitarian intervention in the long nineteenth century*, Manchester University Press.
- Historic UK. Johnson, B. (2020), *World War 1 Timeline-1918*, retrieved from <https://www.historic-uk.com/HistoryUK/HistoryofBritain/World-War-1-Timeline-1918/>
- History. (2009 Güncelleme: 2023). *Russian Revolution*, retrieved from <https://www.history.com/topics/european-history/russian-revolution>
- Howard, M. (2003). *The First World War*, Oxford University Press.
- Kennan, G. F. (2020). *The Decline of Bismarck's European Order Franco-Russian Relations*, Princeton University Press.
- Kissinger, H. (2000). *Diplomasi* (Çev. İbrahim Kurt). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Langer, L. W. (1925). *The Franco-Russian Alliance 1890-1894*, *The Slavonic Review*, 3 (9), 554-575.
- Lee,S. (2004). *Avrupa Tarihinden Kesitler (1789-1980)*. Dost Kitabevi.

Lillian Goldman Law Library. (1892), The Franco-Russian Alliance Military Convention, retrieved from https://avalon.law.yale.edu/19th_century/frumil.asp

Macmillan, M. (2013). The War That Ended Peace The Road to 1914. Random House.

Medlicott, W. N. (1945). Bismarck and the Three Emperors' Alliance, 1881/87. Transactions of the Royal Historical Society, 27(62). doi:10.2307/3678575

Merriman, J. (2006). Europe 1789 to 1914 Encyclopedia of the Age of Industry and Empire, Thomson Gale.

Mitchell, A. (1981). The Freycinet reforms and the French Army, 1888-1893. Journal of Strategic Studies, 4(1), 19-28. DOI: 10.1080/01402398108437063

Özdal, B. & Jane M. (2014). La Der Des Ders'in Uluslararası Sistemin Yapısına Etkileri, Akademik Bakış Dergisi, 7(14), 215-246.

Özdal, B. & Karaca R.K (Eds). Diplomasi Tarihi 1 (4. Basım), Dora Yayınları.

Sander, O. (2017). Siyasi Tarih İlkçağlardan 1918'e, İmge Kitabevi Yayınları.

Schelling, T.C. (1996). Arms and Influence. Yale University Press.

Schelling, T.C. (2005). Thomas C. Schelling - Biographical, retrieved from https://www.nobelprize.org/nobel_prizes/economic-sciences/laureates/2005/schelling-bio.html

Şafak, B.C. (2020), Bismarck'ın Diplomasından Wilhelm'in Weltpolitik'ine retrieved from <https://www.akademiktarihtr.com/weltpolitik/>

Uçarol, R. (2015). Siyasi Tarih (10. Basım). DER Yayınları.

Ullrich, V. (2015). Bismarck The Iron Chancellor, London Haus Publishing.

United States Holocaust Memorial Museum. (2020), 1'inci Dünya Savaşı ve Sonrası: Önemli Tarihler, retrieved from <https://encyclopedia.ushmm.org/content/tr/article/world-war-i-and-its-aftermath-key-dates>

The Franco-Russian Alliance Military Convention- August 18, 1892, https://avalon.law.yale.edu/19th_century/frumil.asp (Erişim Tarihi: 02.01.2023)

Ullrich, Volker, Bismarck The Iron Chancellor, Haus Publishing, London, 2015.

Extended Summary

It is difficult to say that the events and phenomena experienced in the historical process have emerged without a reason, without a historical background or a certain ground. In fact, the fact that the analyzes on this subject are not done in-depth and retrospectively will lead to a reductionist evaluation of the subject. In our study, First World War. situation needs to be considered in detail. In this context, the German Union, especially in 1871, has an important place in the historical process.

It is difficult to say that the events and phenomena experienced in the historical process have emerged without a reason, without a historical background or a certain ground. In fact, the fact that the analyzes on this subject are not done in-depth and retrospectively will lead to a reductionist evaluation of the subject. In our study, 1.DS. situation needs to be considered in detail. In this context, the German Union, especially in 1871, has an important place in the historical process.

It is difficult to say that the events and phenomena experienced in the historical process have emerged without a reason, without a historical background or a certain ground. In fact, the fact that the analyzes on this subject are not done in-depth and retrospectively will lead to a reductionist evaluation of the subject. In our study, 1.DS. situation needs to be considered in detail. In this context, the German Union, especially in 1871, has an important place in the historical process.

Game models put forward by Thomas Schelling have been used to explain the developments in international relations as well as the field of economics. The Cowardly Chicken model, which emerged in the 1962 years, was frequently used in the Cuban Missile Crisis's statement, which reached its zenith between the United States (USA) and the Soviet Union of Socialist Republics (USSR). Similarly in our study, Tsarist Russia Germany First World War. The effect of the political moves they made before the war on their situation after the war was tried to be analyzed with the Cowardly Chicken modeling.